

Bayilik protokolüne istinaden ödenen akaryakıt ve türevleri satış taahhüt bedelinin intifa bedeli olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği ve konunun Gelir Vergisi Kanunu yönünden değerlendirilmesi hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	50426076-120[70-2013/20-544]-59
Tarih	21.04.2014

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

KAYSERİ VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü)

Sayı : 50426076-120[70-2013/20-544]-59

21/04/2014

Konu : Akaryakıt ve türevleri satış taahhüt bedelinin intifa bedeli olup olmadığı ve Gelir Vergisi yönünden beyan dönemi hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda; ... A.Ş. ile aranızda 06.05.2013 tarihinde imzalanan bayilik protokolüne istinaden 01.06.2013 tarihinde "İstasyon Taahhüt Bedeli" adı altında 550.000 USD tutarında fatura düzenlendiği belirtilerek, bu bedelin intifa bedeli olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği ve Gelir Vergisi Kanunu yönünden nasıl değerlendirilmesi gerektiği hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 37 nci maddesinde, her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançların ticari kazanç olduğu belirtilmiş olup, anılan Kanunun 38 inci maddesinde, bilanço esasına göre ticari kazancın teşebbüsteki öz sermayenin hesap dönemi sonundaki ve başındaki değerler arasındaki müspet fark olduğu, bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce işletmeye ilave olunan değerlerin bu farktan indirileceği, işletmeden çekilen değerlerin ise bu farka ilave olunacağı, ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu Kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulacağı hüküm altına alınmıştır.

Ticari kazancın tespitinde iki temel ilke geçerlidir. Bunlar "dönemsellik" ve "tahakkuk esası" ilkeleridir. Tahakkuk esası ilkesinde, gelir veya giderin miktar ve mahiyet itibariyle kesinleşmiş olması, yani geliri veya gideri doğuran işlemin tekemmül etmesinin yanı sıra, bu işlemin miktarının ve işlemde kaynaklanan alacağın veya borcun ödeme şartlarının da belirlenmiş olması gereklidir. Dönemsellik ilkesi ise, bu gelir veya giderin ilgili olduğu döneme intikalinin sağlanmasıdır. Dönemsellik, tahakkuk etmiş bir gelir için söz konusudur. Bu esaslar dikkate alındığında, bir gelir unsurunun, özel bir düzenleme olmadığı sürece mahiyet veya tutar itibariyle kesinleştiği dönem kazancının tespitinde dikkate alınması gerekmektedir.

Diğer taraftan; 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun "İntifa Hakkı ve Diğer İrtifak Hakları" başlıklı bölümünde intifa hakkının taşınırlar, taşınmazlar, haklar veya bir mal varlığı üzerinde kurulabileceği, intifa hakkının sahibinin hakkın konusu olan malı zilyetliğinde bulundurma, yönetme, kullanma ve ondan yararlanma yetkilerine sahip olduğu belirtilmektedir.

Öte yandan ... A.Ş. ile aranızda imzalanan 06.05.2013 tarihli " İstasyonlu Akaryakıt Bayilik Protokolü" nün

- 6.2.6.1. bölümünde; "; satış taahhüdü karşılığında 550.000 USD (beşyüzellibinamerikan doları)+ KDV bedelini bayiye ödemeyi kabul ve taahhüt eder."

- 6.2.6.2. bölümünde ise "; ilgili teminatların verilmesinden sonra ve lisans yayınlanmasını takiben taahhüt bedeli ödemesini bayiye defaten tevdi etmeyi kabul ve taahhüt eder. tarafından yapılacak ödemeler, Amerikan Doları veya ödemenin yapıldığı aydan bir önceki ayın TCMB Dolar Satış Kuru ortalaması üzerinden hesaplanarak Türk Lirası olarak yapılır."

şeklinde açıklamalara yer verilmiş olup, söz konusu taahhüt bedelinin bir defada peşin olarak ödenmiş olduğu anlaşılmıştır.

Bu açıklamalar çerçevesinde, "İstasyon Taahhüt Bedeli" nin intifa bedeli olarak değerlendirilmesi mümkün olmayıp, ... A.Ş. tarafından "Peşin Satış Destek Primi" olarak ödenen ve ticari kazanç hükümlerine göre vergilendirilmesi gereken söz konusu bedelin, tahakkuk ettiği 2013 yılı kazancına dahil edilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026